

למורה החונך: תיעוד צפייה בשיעור

מטרת השיח הפדגוגי הינה להציף התנהגויות הוראה אפקטיביות לחיזוק והעצמת המורה והתנהגויות הוראה המעלות בכם תהיות ושאלות לשם התבוננות ולמידה*

במהלך הצפייה חשוב לכתוב ולתעד כמה שיותר ציטוטים של המורה, התלמידים והתנהגויות בשיעור לשם ביסוס השיח הממשב על דוגמאות מהשטח.

שאלות שעולות בי, מה ארצה לשאול על זה? שאלות תהייה* (למילוי לאחר השיעור ולקראת שיח פדגוגי ממשב*)	מה אני רואה?

* מבוסס על מאמרו של דר' קבי גוטרמן – קידום ההוראה באמצעות תצפיות הוראה ושיח פדגוגי

על מה מסתכלים בשיעור? מתוך מאמרו של דר' קבי גוטרמן – קידום ההוראה באמצעות תצפיות הוראה ושיח פדגוגי:

על מה מסתכלים בשיעור

בתצפית הוראה פתוחה קשה להחליט מראש על נקודות לתצפית או לאיסוף נתונים מכוון. עם זאת ישנן התנהגויות הוראה התורמות לשיעור או מעכבות אותו, וראוי לתת עליהן את הדעת במהלך התצפית:

- הבדלים בין משך הזמן המיועד לשיעור (50-45 דקות) לבין הזמן בפועל לפעילויות של הוראה ולמידה
 - א. זמן המוקדש לתחום ניהול הכיתה
 - ב. זמן המוקדש למשמעת
- הבדלים בין זמן מורה לזמן תלמיד
 - א. זמן המוקדש לדיבור לעומת זמן המוקדש להקשבה
 - ב. זמן המוקדש לתרגול או למשימות הוראה-למידה-הערכה אחרות
- מספר התלמידים המצביעים לאחר שאלה של המורה - פתוחה או סגורה
- מספר התלמידים המשתתפים בשיעור השתתפות פעילה או סמויה
- הזמן בין שאילת השאלה לקבלת תשובה
- ניוון בהוראה ובמשימות
- ניהול הכיתה
- בהירות בהוראה

בשיעורים בהם רמת ההוראה גבוהה, ממוקדת ותכליתית, כדאי לתת את הדעת גם על:

- אמון בתלמידים
- מי שואל את השאלות במהלך השיעור

ניתוח השיעור וקביעת יעדים

ניתוח אירועי ההוראה נועד להתכונן לשיחה עם המורה. כדאי להתמקד בו בשני סוגי יעדים:

- **יעד לחיזוק/שימור** נקבע בעקבות זיהוי התנהגות הוראה אפקטיבית שרצוי כי תבוא לידי ביטוי גם בעתיד. לא תמיד מורים מודעים לסיבות שהתנהגות הוראה מסוימת הניבה תוצרים חיוביים, כגון למידה אפקטיבית או תחושה טובה בשיעור. חשוב לזהות התנהגויות המניבות את התוצרים האלה ולקרוא להן בשם.
- **יעד לבחינה/שינוי** נקבע בעקבות זיהוי התנהגות הוראה שיש ספק ביעילותה ורצוי להעלות אותה לדיון בשיח הפדגוגי.

דרכים ונקודות מרכזיות בניתוח שיעור

יש לבסס את ניתוח התנהגויות הוראה על אירועים בשיעור. התנהגויות הוראה החוזרות על עצמן נחשבות לתבנית, וסביר שאם חזרו על עצמן יותר מפעמיים בשיעור אחד הן ממאפייני ההוראה של המורה שנצפה. דוגמאות:

- ריבוי שאלות ידע
- חיזוקים חיוביים או אי-מתן חיזוקים לתלמידים
- יצירה של אווירת אמון על-ידי הפעלת תלמידים או הסתמכות על המורה בתור ספק הידע המרכזי
- דיונים פתוחים
- ניצול יעיל ונכון של זמן ההוראה